

## Αντιμετώπιση των εμποδίων στον εμβολιασμό: Τελικές συστάσεις

Για τον σχεδιασμό αποτελεσματικών προγραμμάτων εμβολιασμού απαιτείται μια πολύπλευρη προσέγγιση, η οποία θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα πολλά πρακτικά εμπόδια που παρακωλύουν τον εμβολιασμό: τα εμπόδια εφοδιαστικής, διοίκησης και πληροφόρησης, καθώς και εμπόδια που σχετίζονται με την έλλειψη ιατρονοσηλευτικού προσωπικού και υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης μπορούν να δυσκολέψουν σε μεγάλο βαθμό την επίτευξη των στόχων για την εμβολιαστική κάλυψη.

Προγράμματα υπενθύμισης, κινητές μονάδες εμβολιασμού και σχολικά προγράμματα εμβολιασμού μπορούν να βοηθήσουν στην άρση αυτών των εμποδίων και την αύξηση της εμβολιαστικής κάλυψης.

Οι ακόλουθες συστάσεις παρέχουν ένα πλαίσιο για βελτίωση των στρατηγικών εμβολιασμού, προκειμένου αυτές να γίνουν πιο αποτελεσματικές και βιώσιμες.

### Προγράμματα υπενθύμισης

Τα συστήματα υπενθύμισης (μέσω μηνυμάτων κινητού, email, ψηφιακών ειδοποιήσεων) λειτουργούν ενημερωτικά για τα χρονοδιαγράμματα των εμβολίων, βοηθούν να μην ξεχνιούνται οι δόσεις των εμβολίων και αντιμετωπίζουν τα εμπόδια σχετικά με την πληροφόρηση. Πρωθούν, επίσης, την καλύτερη διαχείριση του αποθέματος εμβολίων, καθώς καθιστούν πιο προβλέψιμη την εμβολιαστική ζήτηση. Τα στοιχεία από πιλοτικά προγράμματα υπενθύμισης που πραγματοποιήθηκαν στην Καταλονία, τη Μούρθια και την Κροατία καταδεικνύουν στατιστικά σημαντική άνοδο της εμβολιαστικής κάλυψης χάρη στην αποστολή υπενθυμίσεων. Τα βασικά συστατικά των προγραμμάτων υπενθύμισης είναι, μεταξύ άλλων:

- Ενσωμάτωση αυτόματων συστημάτων αποστολής υπενθυμίσεων σε διοικητικές βάσεις δεδομένων.
- Παροχή εύκολης πρόσβασης σε ενημερωτικό υλικό, για παράδειγμα, μέσω συνδέσμων σε επίσημους ιστότοπους ή σε εφαρμογές για κινητά, οι οποίοι περιέχονται στο μήνυμα υπενθύμισης.
- Αποστολή των μηνυμάτων σε πολλές γλώσσες, προκειμένου να διασφαλιστεί η πρόσβαση και από γλωσσικές μειονοτικές ομάδες.
- Συνεργασία με γιατρούς για τη διαδικασία της αποστολής υπενθυμίσεων, παρέχοντάς τους εργαλεία για παρακολούθηση της εμβολιαστικής κατάστασης των ασθενών τους.

### Κινητές μονάδες εμβολιασμού

Οι κινητές μονάδες εμβολιασμού μπορούν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση των γεωγραφικών εμποδίων και των εμποδίων μετακίνησης, φέρνοντας τη δυνατότητα εμβολιασμού πιο κοντά σε μειονεκτούσες ή δυσπρόσιτες ομάδες, όπως στην επαρχία ή σε υποβαθμισμένες αστικές περιοχές. Οι πιλοτικές κινητές μονάδες εμβολιασμού που λειτούργησαν στην Άνω Αυστρία και στο προάστιο Skärholmen της Στοκχόλμης απέφεραν καλά αποτελέσματα στην προσέγγιση ευάλωτων εφήβων και ηλικιωμένων. Τα πιλοτικά αυτά προγράμματα κατέδειξαν ότι η επίδραση των κινητών μονάδων εμβολιασμού μπορεί να ενισχυθεί με τους ακόλουθους τρόπους:

- Ευέλικτο ωράριο λειτουργίας, όπως και κατά τη διάρκεια μη τυπικών ωρών, όπως τα απογεύματα και τα σαββατοκύριακα.
- Συνεργασία με τοπικούς ηγετικούς φορείς, οργανισμούς και ινφλουένσερ.
- Συνεργασία με επαγγελματίες υγείας που μιλάνε ξένες γλώσσες και παροχή πληροφοριών σε πολλές γλώσσες.

- Συνδυασμός της παροχής μιας ποικιλίας εμβολίων με άλλες συναφείς υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης.

## Σχολικά προγράμματα εμβολιασμού

Τα σχολικά προγράμματα εμβολιασμού μπορούν να αυξήσουν τα ποσοστά εμβολιαστικής κάλυψης, μειώνοντας τα εμπόδια εφοδιαστικής και απόστασης. Η ένταξη των εμβολιασμών στις κανονικές σχολικές δραστηριότητες και τις ώρες λειτουργίας του σχολείου μπορεί να ελαχιστοποιήσει τη διατάραξη των καθημερινών γεμάτων προγραμμάτων των γονέων και να διασφαλίσει τη μεγαλύτερη κάλυψη. Τα πιλοτικά προγράμματα που υλοποιήθηκαν στην Εσθονία και τις Κάτω Χώρες κατέδειξαν ότι η συμμετοχή των σχολείων σε ενημερωτικές δραστηριότητες σχετικά με τα εμβόλια και η τοποθέτηση κέντρων εμβολιασμού πιο κοντά σε σχολεία σχετίζονται με αυξημένη συμμετοχή των οικογενειών, μεγαλύτερη ευκολία και καλύτερη πρόσβαση σχετικά με τις υπηρεσίες εμβολιασμού. Η επιτυχία των σχολικών προγραμμάτων εμβολιασμού μπορεί να ευνοηθεί από τα εξής:

- Συνεργασία με τους γονείς, παρέχοντάς τους σαφείς και ολοκληρωμένες πληροφορίες σχετικά με το εμβολιαστικό πρόγραμμα, εξηγώντας τα οφέλη του εμβολιασμού και αντιμετωπίζοντας τις όποιες ανησυχίες τους σχετικά με την ασφάλεια των εμβολίων.
- Εξομάλυνση των διαδικασιών, για παράδειγμα, μέσω χρήσης ψηφιακών εντύπων συγκατάθεσης.
- Εφαρμογή στοχευμένων, ηλικιακά προσαρμοσμένων και πολιτιστικά ευαίσθητων εκστρατειών επικοινωνίας, όπως και ανάπτυξη ενημερωτικών υλικών, αλλά και διεξαγωγή συναντήσεων για την παροχή πληροφοριών και απαντήσεων σε ερωτήσεις.
- Συνεργασία με το νοσηλευτικό, διδακτικό και διοικητικό προσωπικό των σχολείων επάνω σε διαφορετικές πτυχές του εμβολιαστικού προγράμματος.

## Σχεδιασμός κατάλληλα προσαρμοσμένων και βιώσιμων προγραμμάτων

Προκειμένου τα εμβολιαστικά προγράμματα να είναι προσαρμοσμένα στις ανάγκες του πληθυσμού στον οποίο απευθύνονται και να εξασφαλιστεί η αποδοχή τους, είναι σημαντικό ο σχεδιασμός των προγραμμάτων να υποστηρίζεται από τα εξής:

- Ενδελεχή εκτίμηση των αναγκών για τη συλλογή και οργάνωση ενδείξεων σχετικά με τις συγκεκριμένες ανάγκες και τα εμπόδια που αντιμετωπίζει η ομάδα-στόχος.
- Δημιουργία ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος μέσα από τη συμμετοχή, τη διαβούλευση και τον συντονισμό των ενδιαφερόμενων μερών (παρόχων υγειονομικής περίθαλψης, ιδρυμάτων, οργανώσεων, τοπικών ηγετικών φορέων), προκειμένου να διασφαλιστεί μια ενοποιημένη προσέγγιση.
- Συνεργασία με τοπικούς ηγετικούς φορείς, ινφλουένσερ και αρμοδίους για την προώθηση των μηνυμάτων σχετικά με τον εμβολιασμό, την ανάπτυξη σχέσεων εμπιστοσύνης και την αντιμετώπιση των ανησυχιών που μπορεί να υπάρχουν στην κοινότητα σχετικά με τα εμβόλια.

Ένταξη νέων προγραμμάτων στις υπάρχουσες υποδομές και τις καθιερωμένες τακτικές δραστηριότητες, σε συνδυασμό με την απαραίτητη πολιτική και οικονομική στήριξη, διευκόλυνση της συμμετοχής των τοπικών φορέων από το ξεκίνημα των προγραμμάτων και ενδυνάμωση της συμβολής των ενδιαφερόμενων μερών, ούτως ώστε να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα των πρακτικών και πέραν της πιλοτικής φάσης. Η αξιοποίηση ευρωπαϊκών και εγχώριων προγραμμάτων στήριξης για την οργάνωση δομημένων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, όπως και ευκαιριών ανταλλαγής μπορούν να διευκολύνουν την καινοτομία να δώσουν τη δυνατότητα για τη μεταφορά καινοτόμων πρακτικών σε διαφορετικούς τομείς.